

Szerkesztőségi iroda,
hová a lap szellemi ré-
szére vonatkozó közle-
mények küldendők: fő-
utca 186. szám.

Kiadó hivatal:

Nagy Ferenc könyv-
kereskedése, hová az
előfizetési pénzek, hir-
detések, hirdetés-díjak
és reklamatiók
küldendők.

BÉKÉS

POLITIKAI ÉS VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

Hirdetések felvételnek: Gyulán a kiadó hivatalban; Pesten: Lang Lipót nemzetközi hirdetési irodájában (Erzsébetter 9. sz.) Továbbá Neumann B. (Kigyó utca 6. sz.), és Singer Sándor (3 korona utca 5. sz.) hirdetési irodájában. — Hirdetési díjak: Három hasábos Garmondsor háromszori hirdetésnél 5 kr. Terjedelmes vagy többször megjelenő hirdetések kedvezőbb feltételek mellett vétetnek fel. — Kincstári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr. — A „Nyiltér”ben a 3 hasábos Garmondsor díja 15 kr.

Megjelen

hetenként kétszer, va-
sárnap és csütörtökön.

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordással,
vagy vidékre postán

egész évre . 6 frt —
fél „ . 3 frt —
negyed „ . 1 frt 50

Kéziratok nem küldetnek vissza.

A községi törvény.

II.

A község fontosabb határozatai csak a törvényhatóság jóváhagyása után hajthatnak végre. — így szól a 26-ik §. — Ez, a szabadelvűség szempontjából megtámadta-
tott, — ez állítólag a községek önállóságának aláásását eredményezi. Pedig hát lássuk, — gyakorlatban melyik áll közelebb a szabadelvűséghez?

Rendes államban minden osztálynak ki van mérve saját hivatása. A katona fegyverrel védi az államot, mialatt a hon többi polgára nyugalomban üzi foglalkozását. A törvényhozók törvényt alkotnak, a tisztviselők végrehajtják. A községi képviselők, reájok ruházott bizalomnál fogva, intézik a község közügyeit, a közlakosság a családi élet gondjaival foglalkozik.

Miért kelljen a község néptömegének részt venni a község közigazgatásában? — De mai világban felelősség nélküli kormányzatot képzelni — minálunk alig lehet. Kinek legyen tehát a községi kormányzat felelős? a közlakosságnak? Igen. — De hogy képzelhető a tanácskozás a község háza udvarában 1000 ember jelenlétében? — hogy történjék a számadások

tétele ez uton? Ez erkölcsi és physicali lehetetlenség. — Már pedig kell, hogy a községi kormányzat elfogulatlan, értelmes ellenőrzés alatt álljon. Legtermészetesebb ellenőrzje a telette álló alkotmányos hatóság, mely a megye színe, javából alkotott, — melyet helyi magán érdekek nem vezérelnek, mely elfogulatlanul ítélheti meg a községi kormányzat lomhaságát, avagy esetleg ál-lelkeseedsből eredt, sem a község szellemének, sem anyagi érdekeinek meg nem felelő intézkedését.

Igy a községi kormányzat a megyének, a megyei az országosnak, az országos a törvényhozó testületnek felelős. Ha másként lenne, ha a község képviselőinek működése, a nép által elég értelemmel nem ellenőriztetnék, könnyen absolut hatalommá válhatnék, — ha pedig a nép tömegesen venne részt a kormányzatban, egy-egy wepozvolim-féle votummal a legjobb törekvés is megbuktathatnék.

Csak hogy így állván a dolog, a 26 és 129, 130. §§-sok között nincs összefüggés; mert míg egyfelől a községi teherkivetést a megyei kormányzat hagyja helyben, — másfelől a kivetés miként lett megtartásának megítélése nem tartatik fen a törvényhatóság részére, hanem az a községi kép-

viseletre ruháztatik, holott a képviselőtestület egyértelműleg térhet el az előirányzattól, mely esetben a további felelősség alól maga magát menti fel.

Gyula april 15-én.

Nem rég ideje annak, hogy e sorok írója nyilvános helyen, sőt e lap hasábjain is kifejezést adott azon meggyőződésének, hogy a nemzetek institúcióira s ezekkel együtt azok történelmére lényeges befolyást gyakorol azoknak egyéni jelleme. Ugyanekkor mint példát, állítása támogatásul idézte a francia nemzetet, azt mondván, hogy Franciaországban a szabadság azért nem bir meghonosodni, mert e nemzet a szabadság iránt valódi érzékkel nem bir s nála, heves véralkatánál fogva, a szabadság vajmi könnyen megyen át szabadosságba s ezzel kapcsolatos fejtelenségbe. Hasonló modorban nyilatkozott a francia nemzetről egyik írója, az önkormányzatról írott művében kifejezést adva azon ohájának, vajha az önkormányzatának teljes élvezetéhez jutott francia nemzet ne hasonlítana a régihez! — Alig rövid másfél éve, hogy ez mondva és írva lett s ki hitte volna, hogy oly hamar újból igazolni fogják az események ez állítást.

A megtörtént békekötés után általános volt a nézet, hogy a francia nemzet a benne rejlő erőszí-

TÁRCA.

Nézetek.

a folyók szabályozására s az árterületek ármentosítására nézve ajánlott különböző módokatokról, s különösen azon elvekről, melyek szerint lesz végre hajtható a Körös-Berettyó folyók szabályozása, s árterületeik biztosítása, — tekintettel a már kész építményekre. *)

Bodoky Lajostól.

A legközelebb lefolyt két egymás utáni évben, a Körös-Berettyó völgyén történt nagyszabású viz-kitörések, az említett folyamok szabályozása által érdekelt tulajdonosok nagy részében megintgatták a bizalmat, a szabályozási tervezetek, sőt a tervezetekben követett elvek iránt is. — Némelyek a nagyobb mérvű légköri csapadékok vizének nagy részét a hegyek közt egyes medencékben (bassin) óhajtának visszatartani, mások ismét egy medret elégtelennek tartanak a szerintük óriási víztömegek levezetésére, s minden folyó részére 2—3 vagy több meder nyitását követelik.

Valamely vállalat sikerülésére nézve nem képeznek nagyobb szerencsétlenséget, mintha az érdekeltek, eltévesztettek, s célra nem vezetőnek vélik az eljárást, mely a vállalat létesítésénél kö-

*) A vidékünk legközelebb oly nagy mérvben fenyegetett árvizek rombolásai csak újabb bizonyítékát szolgáltatott annak, hogy a Körös- és Berettyó szabályozásának ügye megyénk és a szomszéd megyék életkérdését képezi, s ez okból és szemben azon intézkedésekkel, melyeket a kormány ez ügyben megkezdett, szolgálatot vélünk tenni jelen cikk közrebocsátásával.

vettetik, minélfogva úgy hiszem, megyénkre nézve felette fontos Körös-Berettyó szabályozási ügy fejlődését s haladását segítem elő, midőn e lap nem szakértő, de nagy mérvben érdekelt olvasói előtt megkísértem elemezni a fentebb említett, s a régebben tervezett folyam szabályozási módok közül, melyik minő értékkel bír? minő sikerre nyújt kilátást? lehet-e, a már egyrészen kész szabályozási, s véd-építkezéseknek a tervekben foglalt elvek alapján történendő befejezésétől kielégítő eredményt várni? s ha igen, szükséges-e, az egyes részletekben változtatásokat tenni, s minőket?

Hogy kellőleg megértethessem, s ne legyenek kénytelen azon természeti törvények magyarázata végett, melyekre előterjesztésemben támaszkodni fogok, minduntalan kitéréseket tenni, célszerű lenend a folyók képződésének, s a folyó medrekbeni vízfolyásnak elméletéből, annyit, mennyit az alább következők megértésére okvetlenül szükségesnek vélek, itt egymással összefüggésben adni elő.

A folyók azon szakadatlan körmozgásnak köszönik lételüket, melyet a víz elemei a nagy természetben véghez visznek. A folyók, kiöntések, tavak, tengerek felszínén levő vízréteg, sőt a földben levő nedvesség is, léggel érintkezve folytonosan gőzölgést vesz fel, (elpárolog) s ezen gőzképződés annál nagyobbmértvű, mennél nagyobb a lég hőfoka. A víz-gőz, vagy víz-pára, könnyebb lévén a föld közelében levő lég-rétegnél, mindaddig emelkedik felfelé, még egy a magáéhoz hasonló fajsúlyú lég-réteget nem talál, honnan, vagy valamely hidegebb légáramlat által vízceppé sűrítve vissza esik, vagy különböző irányu szelek által széthajtvá, más vidéken érintkezik a vízceppé

sűrítés munkáját végző hűvösebb lég-réteggel, s ott mint légköri csapadék, (eső, hó, jégeső) leesik, egyrésze a földbe beszivárog, egyrésze elpárolog, egyrésze pedig hegy-oldalok, magaslatok, sőt a sík föld felületén is, — a lejtőn eső súlyos testek törvényét követve — folyik mindig alacsonyabb-alacsonyabb pontokra s utjában magának medreket képez. A hegyek s magaslatok oldalában vájt számtalan apró medrekben lefutó viz, patakoknak nevezetik, mely patakok vize — ugyanazon völgyet bezáró magaslatok oldalairól — valamely alsóbb ponton egyesül, magának az egyesült víztömeghez, s folyási sebességhez arányos nagyobb medret váj, a sík földön képezi a folyót. A folyó mindaddig folytatja medervájási munkáját, míg el nem érte, egyedül, vagy más völgyből jövő folyókkal egyesülten, a lejtő sík legalacsonyabb pontját a tengert. A tenger több ilyen, sőt egészen a föld alatt érkező folyók vizei által tápláltatik, hogy színe a folytonos hozzá folyás dacára sem emelkedik, roppant felületén történő folytonos elpárologásból magyarázható ki, mely vízpárákból származott légköri csapadék ismét visszaadja a völgyeknek, tengerre szállított vizeit.

Ezen elmélet szerint a folyási sebességnek annál nagyobbnak kellene lenni, mentől alább ér a víztömeg a lejtőn, a folyó medernek pedig minde-nütt a völgy legnagyobb esetű vonalán kellene húzódnia, s csak is ezen vonal irányának megfelelő szelid hajlatokat képezni.

Hogy ez valóban nem így van, mindennap tapasztaljuk; a folyási sebesség annál kisebb, minél közelebb jut a lejtő aljához a víztömeg; a meder

vósságánál s még inkább bölcs köztársasági önkormányzat s okszerű nemzetgazdasági elvek alkalmazása mellett a sors s egyuttal saját könnyelműsége által reá mért súlyos csapásokból felüdülve az európai államok tanácsában az illető irányadó szót vissza fogja vivni ismét magának. Sajnos, hogy a közelmúlt eseményei e kilátásokat hova-tovább nagyon kétesekké teszik. A francia nemzet alsóbb s számára nézve tulnyomó rétegénél az eszmék zavara oly erős, hogy a köztársasági önkormányzat s a social communisticus eszmék között határvonalat húzni vagy nem tud, vagy nem akar s a munkás osztály első teendője — mihelyt a féket szárában lazulni érezi, — nem a munka tökéértékének elismerését követelni, hanem a tökéet magát támadni meg, mely osztály aztán toborzva proseytáit a nyereségy biztosságával kecsgettetett kevésbé vagyonos osztályból, oly hatalmas árammá bir vergődni, mely maga előtt mindent sodorni s magával ragadni képes. Ez jellemezte a francia nemzet minden forradalmát a 89-ki mozgalom óta, ez jellemzi a jelenlegit, ez hívja fel elvégre is a tökéet, ipart s azzal együtt a nemzet higgadtabb részét, talán a kétségbeesés küzdelmére a megindult áramlat ellen. Mi fog e küzdelem vége lenni, diadalmasan fog-e belőle kikelni a köztársasági kormányforma, vagy a féktelen elemek ellenében solidaris harcra kelt érdekek még a köztársasági kormányforma feláldozásával is segitendik elő diadalmukat: ez a jövő titka. Az első épen ugy lehet, mint ez utóbbi, de hogy ez utóbbinak az európai viszonyok újabb alakulási mozzanati között, több kilátással biztató reményei vannak a sikerhez, arra több mint egy jel mutat, mert hogy a párisi csöcselék által felidézett végletek, a már is gyilkosságot és rablást hirdető commune elvégre még idegen segélyhez nyulni is kényszerithetik Franciaország jelen szorult kormányát, — hogy a viharból megmentessék, mi még megmenthető, az épen ugy nem lepne meg bennünket, mint a mily alapos volt az aggodalom, hogy e szerencsétlen nemzetre ujából a keserű megpróbáltatás ideje vár.

Hogy itéljük meg e mozgalmakat kapcsolatban azon szégyenteljes hadjáratl, melynek párja nincs a nemzetek, — annál kevésbé a francia nemzet történetében? Ugy itéljük-e meg, mint egy vénhedett szervezet utolsó erő-fellobbanásait, mely a kül befolyások ellenében már elgyengült s csak önmagát siet felemészteni tusájában, vagy a még mindig fiatal önérzet felháborodását, mely az eseményekkel kibékülni nem tudva ad kifejezést elége-

pedig számtalan görbületeket képezve, a legnagyobb esetű vonalat minduntalan elhagyja.

A folyási sebesség folytonos fogyása, azon folyási akadályoknak következménye, melyeket a víz részecskék egymásközti összefüggése, a kör léghez, meder oldalaihoz s fenekéhez tapadása, ez utóbbinak egyenetlenségei, örvénylések, buborékok képeznek; mely akadályok hatása, a meder és vízfelület folytonosan nagyobbodó szélessége következtében, mindég többet-többet ront le azon sebességből, melyet az érkező viznek a lejtőn esés folytán kellett volna érn.

A hirteleni görbületek képződését, mindenkor a völgy legnagyobb esetű vonalán levő természetes vagy mesterséges akadályok okozzák; melyek által utjából eltérített víztömeg, a görbületnek domboru oldalát mindinkább vájja, s így folytonosan élesbiti. — Áradások alkalmával előbb utóbb diadalmaskodnék a víztömeg az utját álló természetes akadályokon, s így medrét önmaga szabályozná, ha ezen üdvös működésében, a pillanatnyi haszon által vezérelt emberek építményei nem gátolnák.

Minden vízszabályozás, s ármentesítésnek a hajózás előmozdításán kívül egyedüli célja lévén, arról gondoskodni, hogy az érkező víztömeg kártétel nélkül le folyhasson, e rövid elmélet berekesztésüül, megkell még emlékeznem azon tényezőkről, melyektől függ a folyó medrében vagy a felett a földszínen lefolyható víz mennyiség nagysága.

(Folytatása következik.)

detlenségének. Mi részünkről szeretjük hinni ez utóbbi s szeretnők látni párosulva e nemzetnél higgadt férfias megfontolással, mely egyedül lenne képes őt meg menteni a civilisatio számára.

Franciaországi események.

A commune seregei visszavonulásra kényszeríték a kormány katonáit, ugy, hogy ez utóbbiak kénytelenek abban hagyni a támadást Páris ellen. — Versaillesi sürgönyök szerint a döntő csata küszöbön áll. A kormány rendkívüli előkészületeket tesz, a fogságból hazatérő katonák a kormány szolgálatába állanak, a hadsereg fővezényletet Mac-Mahon tényleg átvette.

S míg Versaillesben ezek történnék, addig a commune is megmozdit minden követ. Cluseret tábornok 200 ezer főre igyekszik emelni a felkelő csapatok számát, minden párisi lakos, ki katonai szolgálatra alkalmas, besoroztatik, és kik vonakodnak eleget tenni a commune ezen rendelkezésének, erőhatalommal soroztatnak be. Az elfogatások napirenden vannak.

A vasárnapi harcban a felkelők részén 225 ember elesett, 435 megsebesült. — A commune egy tagja Vermorel, hir szerint elesett a harcban. — F. hó 6-án ünnepélyesen temették el a Párisban elesett nemzetőrök. A vörös lobogókkal és babér koszorúkkal díszített koporsókat több nemzetőr zászlóalj s néhány ezernyi közönség kísérté. A commune két tagja beszédeket tartott fölöttük. — Egyházi szertartásnak hire sem volt a temetkezésnél.

Páris belsejében az anarchia növekedőben van. Deguerry apát meghalt börtönében ama roszt bálnásmód miatt, melynek ott ki volt téve. Egyike volt Páris legtekintélyesebb s legkedveltebb papjainak, ki néhány év előtt nem fogadta el a neki felajánlott marseillesi püspökséget. A commune gyanuját valószínűleg azért vonta magára, mivel régebben a császári herceget a vallástamban oktató. — A parisi érsek, hasonlólag erőszakosságok kíséretében elfogatott, nővérel és egész házi személyzetével; — éjjeli a commune emberei az érseki palotából elszállítottak minden ingó vagyont. — A commune Thiers és minster társainak vagonját is szándékozik lefoglalni. Thiers párisi palotájában a commune egy küldöttsége jelent meg, mely összeirt minden ingóságot, köztük ama becses műkiincseket is, melyeket Thiers évek során át nagy költséggel gyűjtött.

A háborus hírek közt a béke kísérleteknek is jut hely. Igy a többek közt hirlik, hogy Thiers ajánlott volna békét, mások szerint a commune mutatkoznék hajlandónak a békére, s meg is tette volna ebbeli ajánlatát. Utóbbi sürgönyök azonban eredményteleneknek mondják e kísérleteket.

A versaillesi kormány hivatalos lapja azon vád ellen tiltakozik, mintha a nemzetgyűlés a köztársaság megbuktatására törekednék, — többi közt: A nemzet gyűlés utálattal utasítja vissza a Bonaparték visszahozását, és megvan győződve, hogy más igények is csak előmozdítanak a meghasonlást. Becsületes módon igyekszik a Franciaországra nehezédő szerencsétlenség helyére a nemzet collectiv actióját helyezni, hogy az ország tulélje azon borzasztó zivatart, mely a császárság, invasio s a felkelés által támasztatott. A nemzetgyűlés tekintélyét tönkre tenni annyi volna, mint megbuktatni a köztársaságot, mely egyedül a nemzet többségének helyben hagyásán alapszik. Ha a commune utálatra méltó uralma tartós lehetne, ugy Franciaország tönkre menne. Az erőszakos helyzetnek meghosszabbítása gyalázatot, nyomort, az ellenség új invasioját és Franciaország végét szülné. Szilárdan reméljük, hogy e helyzet vége felé közeledik.

Anglia a „Kreuz. Z.“ szerint azon működik, miszerint kieszközölje a német csapatoknak Párisba való bevonulását.

Külföld.

A pétervári „Börsenztg“ egy igen érdekes cikket tesz közzé, azon magatartást illetőleg, melyet az egyes hatalmak a londoni conferencián

követtek. — E lap leleplezései szerint Ausztria, Angolország, Franciaország és Olaszhon örök időkre elakarták zárni a Bosporust az orosz hadi hajók elől. Poroszország meghatalmozotja Bernstorff gróf kinyilatkozatá, hogy erre vonatkozólag nem adhat véleményt, miután utasításai általánosságban csak oda terjednek, hogy kiegyezést hozzon létre a hatalmak között. Végre csak a porta erőlyes magatartásának köszönhető, hogy az orosz hadi hajók szabadságot nyertek átjárni a Bosporuson. A porta ugyanis kijelenté, hogy lesznek tán esetek, midőn ép oly szüksége leend az orosz hajók védelmére, mint volt egykor, a nyugati hatalmasságok hajóira szüksége. Csak e kategorikus nyilatkozat után jött létre a londoni conferentia jegyzőkönyvének II-dik pontja. — E hir is azt bizonyítja, hogy Törökország már a conferentia előtt magán uton kiegyezkedett a sz. pétervári kabinettel.

Münchenben f. hó 10-én nagy kath. gyülekezet tartatott, mely egy föliratot küldött a királyhoz, melynek indoka szemlátomást a Döllinger-féle ügy.

A terjedelmes okirat behatólag foglalkozik a pápa csalhatatlansági dogmájával, főlemliti, hogy életök tisztasága és tudományosság által kitűnő theologusok nyilvánosan kijelentették, hogy az új hitelvet el nem ismerik, és e tekintetben nevezetesen Döllingerre történik hivatkozás, a mire végül így hangzik:

„Az új tan az államkormányra nézve veszedelmes, a püspököket, az apostolok utódait a pápa biztosaivá, akaratnélküli végrehajtó közegekké teszi, ez által megsemmisíti azon biztositékokat, melyeket a konkordátum teremtett az egyházi hatalomnak az állam irányában a püspökök, mint az apostoli tiszttség önálló hordozói által ellenséges módon való gyakorlása ellen, és megoldhatlan elentetek a katolikus és az állampolgár kötelességei közt szükséges következményei ezen az egyházi hatalom súlypontját teljesen elmozdító tannak. Királyi fölséged államkormányának egy szép és jutalmazó föladata lesz, hogy az egyház fölött alkotmányszerűleg őt illető véd- és legfelsőbb felügyeleti jog alapján oly veszedélyes tan további behatolását és elterjedését megakadályozza és az államnak s az állampolgároknak immár veszélyeztetett jogait biztositssa: királyi fölséged vallás és közoktatási ministeriumához aláírottak ennél fogva azon tiszteletteljes kérelemmel fordulnak, hogy minden rendelkezésére álló eszközökkel ezen tan veszélyes következményeit elhárítsa, azoknak a nyilvános tanintézetekben való terjesztését eltiltsa és erőlyesen s gyorsan gondoskodjék arról, hogy az egyház és állam közti viszony törvényes uton ujonan szabályoztassék.

Legujabbak.

Versailles, april 12. Thiers az alkudozások föltételül a lázadók fegyverletételét köti ki. — Párisban csökken a nagy bátorság s az élelmiszerek fogyatékán vannak.

Berlin, april 13. A „Kreuzzeitung“ Versaillesből azon hirt kapta, hogy a pápa intervenciójának sikerült a Bourbon és Orleans-ágak fusioját létrehozni oly alapon, hogy V. Henrik királylyá kiáltassék ki, a párisi grf. azonban koronaörökös lenne.

Konstantinápoly, april 13. A nagyvezér távirta a Flórencben levő követnek, hogy a pápával z örmény egyházkérdésben csak akkor értekezék, ha a kuria visszavonja a bullát, mely a szultán szuverén-jogát sérti. Essad pasa a szultán sajátkezű levelével Berlinbe utazott.

Berlin, april 13. Versaillesből épen most érkezett távsürgönyök szerint a parlament hadcsapatai Montrouge erődöt bevették.

Berlin, april 12. A „Pr. C.“ egy cikkében melynek címe: „Elsass és Lotharingának Németorszaghoz csatolása“, a következőket írja: Elsass és Lotharingia lakossága német teljes ízében, nem kell tehát javait földnia, nem kell ősi lényét megtagadnia, hogy Németorszaghoz csatlakozhassék. Sokféle jel bizonyítja, hogy a német szellem belőle idegen hazában sem aludt ki, hanem kedvező körülmények közt teljes életerőre fog inkább az

ébredni. Az egész német nép szívélyesen üdvözlé a testvértörzset, és legfőbb kívánsága az, hogy őt hováhamarabb honn, az atyai házban érezze. A „Pr. C.“ írja továbbá: a franciaországi viszonyokra vonatkozólag a császári kormány előreláthatólag még továbbra is igénybe fogja venni a reicstag pénzügyi támogatását.

Páris, april 12. Ma reggel óta az Issy, Vanves és Montrouge erődök vonalán harcolnak; a fölkelők jelentékeny veszteségeket szenvedtek, a versaillesi csapatok egész a futó-árkokig nyomultak előre itt azonban visszaverettek, végre Issy előtt erősíték meg magukat. — Asnières-nél 3000 ember vágatott el a versaillesi csapatokból. Thiers a döntő akciót elhalasztja míg a kormány csapatai további 50,000 emberrel fognak szaporíttatni.

Páris, april 12. Az itteni állapotok hovatovább elviselhetetlenné kezdenek válni. Még az idegeket is kezdik már a fölkelők, katonai szolgálatra erőtetni.

London, april 13. A „Daily News“ jelenti: Bismarck vissza akarja adni Dániának Észak-Slezviget, azon föltétel mellett, hogy Dánia belép a vámszövetségbe. Napoleon rosszul érzi magát és a szobát kell őriznie. Quowl egy levele a francia viszonyokra vonatkozólag helyesli a nemzetgyűlés eljárását, s csakhamar döntő eredményeket vár a harctól. Dicséri a levél a kormány csapatainak vitézségét.

London, april 13. A „Daily Telegr.“ jelentése szerint a versaillesi kormány hadcsapatai által megkísérelt támadást a felkelők visszaverték. A veszteség úgy halottakban, mint sebesültekben mindkét részről tetemes volt. A felkelők vezére Dombrowsky heves és sokáig tartó küzdelem után Neuillyt elfoglalta. — A nemzetörtség minden valamire való fegyverfogható egyént bevon a hadcsapatokhoz, erősítés végett. A döntő és véres csata percei közelednek.

Üjdonságok.

A mező-turi zászló-szentelés ünnepélyét következőleg írják a „Fővárosi Lapoknak.“ „A város örömjelül fel volt lobogóva, a nép ünnepi ruhába öltözött s a Kigyósról külön vonaton érkező fiatal zászlóanyát: Wenckheim Krisztina gróf kisasszonyt délfelé a tisztikar s a nép ezrei várták, s míg magyaros négyes fogatán a lelkészlakhhoz ért folyvást szívélyesen üdvözlék. Az ünnepélyen Heves-, Békés- és Csongrádmegyéket küldöttségek képviselték. A sereztársaságokból is sok tiszt volt jelen. A zászlóanyát ki magyarosan volt öltözve vállán ibolyaszín bársony mentével, Pongrácz honvéd-ezredes vezete a szabad ég alatt álló oltárhoz. Ünnepi beszédet Csathó Alajos helybeli esperes plebános tartott, emlékezve honfoglaló őseinkről, kik szintén honvédek voltak, kívánva hogy a hazának sok oly lelkes és jótékony szellemű leánya legyen, mint a zászlóanya. Szegeket először is a királyi pár és József főherceg vertek be. A nép őregei s fiataljai közül is többen vettek részt a szegverésben. Majd egy másik téren Pongrácz ezredes ányujtá a lovon ülő gr. Bethlen őrnagynak a zászlót, ki igen lelkes beszédet tartott. Ezután a 180 honvéd letette az esküt s következett a hálaének, áldás és elléptetés. A honvédek újra éljenék a zászlóanyát, ki a pompás szalagra ezavakat himzde: „Küzdj hazánk boldogságáért!“ Ez ünnepély után a gróf kisasszony visszatért a kigyósi kastélyba az indóházig kísérve a tisztektől és néptől. Mint mondják nagy összeget (1200 frtot) adott a honvédek multságára. A város 80 területű ebédet rendezett a „Dobogó“ vendéglőben, hol egymást érte a toaszt; — este pedig igen jókedvű táncvigalom volt.

A hivatalos lap csőtörtöki számában következő — minket mint szomszéd megyét közelebből érdeklő — kinevezéseket olvassuk: b. Döry József Bihar-, Ormos Zsigmond Temes-, Rónay Lajos országgyűlési képviselő Csongrádmegye, főispánjává, gróf Szapáry István pedig a Jász-Kún kerület főkapitánjává neveztettek ki.

Az utca gödröket töltik s az utakat tatarozzák, s hogy mily könnyű munka ez abból is kitű-

nik, hogy játszva végzik el, — nagyreményű suszter inasok s még leendő inas gyerekek csordultig izzadnak a nagy munkában, egymást hajgálva s kergetve, s visznek véghez oly dolgot, melynek eredménye figyelmeztetni fogja, kik a téli sárban nem vesztek el, óvják magukat, nehogy a nyári porba belefuljanak.

A sereg változások következtében a Rodich 68-ik gyalog ezred, melybe megyei ifjaink rendszeren soroztatni szoktak Gyula-Fehérvárról Péterváradra lesz elhelyezve.

A pesti törvényszék több tisztviselőjét és hivatal szolgáját jutalmazá meg hivatalos teendőik körüli buzgalmukért, ezek közt olvassuk Aranyosy Ferenc még nem rég gyulai lakos nevét is.

Pénteken estefelé gyönyörű panorámát mutatott az égbolt felhő alakulásaiban. Észak-keletről komor, sötét felhő borítá a láthatárt, nyugatról ilyesztő szürke jégfelhők usztak a keleti irányba, s találkozásukkor, mintha harcot vívtak volna a szintartás felett, majd fekete, majd szürke színben játszottak, míg lassankint mindkettő veszteni kezdé színét s előbb élénk majd gyöngye pirosba ment át a jelenet, melynek elragadó szépségéhez járult, még hogy — az eső lágyan permetezvé — a felhő csoportot gyönyörű szivárvány szegé be. A nyugvó nap sugarai a várkastélyon törtek meg, mely a gyönyörű lombok, a pompásan váltakozó színben tündöklő felhőcsoport s a ráhajló szivárvány mellett tündér palotának tünt fel.

Staneszku országgyűlési képviselő városunkban időz, mint halljuk a görög-nemegyesült hívek és lelkészek közt fölmerült kollektívségek elintézése ügyében.

Kerkápoly pénzügyminister e hó 10-én érkezett Aradra s még ez nap a környéket: Paulist, Radnát, Ménest és Pécskát is meglátogatta. A minster azért ment Aradra, hogy személyes meggyőződést és értesülést szerezzen a kincstári Maros-hid kérdésében s a sóházi telkekért a város által felajánlott más telkek ügyében. Az „Alföld“ szerint az említett cseréügy a minster Aradon időzése alatt elintéztetett, a hid ügyében is kilátás van arra, hogy a város kívánata fog teljesíttetni, a hid oda tétetik át, hova a város óhajtja. Az aradi kereskedők s nagy iparosok a szénszállítás s a vámhivatal felállítására ügyében is tettek lépéseket. E hivatal felállítására, mint nevezett lap írja, azért is szükséges, mert Arad városa közelébb egy kereskedelmi kamra birtokába is jut, továbbá négy vasutnak lesz összentja.

Multkor említettük az oláhvárosi pénztalálást. Most a nép élénk képzelete tündér meséket talál fel a pénz eredetét illetőleg. Beszélnek zsu-gori vén emberekről, török-tatártól megfélemltet tőkepenészekről, s ki tudná, mi mindenről. — Hanem, hogy ott pénznek még kell lenni s mesés mennyiségben, sokan az irással egy hitelnek tartják, s barátságos körökben el is beszélgetnek róla, hogy ekkor meg ekkor látták a tűz fellobbanást a pénzes ládák felett. És hogy ily hiedelem után számosan lesznek pénzkereső zarándokok, talán mondanunk sem kell. — Népevelés jöjjön el a te országod!

A törökzugi ásatásokkal felhagytak, annyira, hogy a gödröket kezdik betömmi. A város részéről egy szakbizottság megvizsgálta a köveket, melyek azonban véleményük szerint még utépítésre sem alkalmasak, tulnyomó lévén bennök a porhanyó mésztartalom, s még e mellett is igen költséges volna az ásatások folytatása. A város ugyan azon ajánlatot tette a tulajdonosnak, hogy a már kiásott, s általa kiásandó köveket hajtandó megvenni, mire természetesen a tulajdonos kedvező választ nem adhatott. Nézetünk szerint azonban ha költségesebb is, de mindenesetre sikeresebb lenne e kövekkel tataroztatni a megrongált utakat, különösen a város belső utcáiban, mint a nyaktörő gödröket földdel behordatni, mely egy eső után is, csak a sarat fogja nevelni.

(Jóslat Eötvös József báróról.) Mindenki tudja, vagy legalább beszéli, hogy néhai Eötvös József bárónak egy cigányasszony bitóhalált jó-

solt. A „Fővárosi Lapok“ szerdai tárcájában egy cikket olvasunk, mely ez állítólagos jóslat történetét következőleg beszéli el:

„A harmincas évek közepe felé b. Eötvös József Magyarország egyik legszerencsésebb ifja volt. Születésénél fogva dusgazdag és előkelő; ifjúságánál fogva vidám, dévaj, sőt talán kissé könnyelmű.

Tehát az ifju Eötvös lovagolt, vívott, táncolt, pezsgőzött és udvarolt, mint a többi fiatal báró. Különösen gyakran kereste föl X. gróf palotáját, melyben az ifju comtessek nagyon szívesen fogadták az előkelő és szikrázó szellemű fiatal báró udvarlásait.

A comtessek nem rég jöttek haza Párisból s tele voltak Lenormande asszony jóslataival, melyekkel akkor az egész francia főváros csaknem kizárólag foglalkozott.

Eötvös ép Párisba volt indulandó, s így a comtessek a legnagyobb felelősség terhé alatt meghagyták neki, hogy Lenormande fölkeresését el ne mulassza.

Az ifju báró megis ígérte, hogy fölkeresi a csodás tehetségű jósnőt, azonban midőn Párisba ért, vagy a világváros egyéb kínálkozó élvezetei miatt, vagy mert a jósnő hire időközben alábbszállt s nem beszéltek felőle többé annyit, mint az előtt, elmulasztotta a jósnőt fölkeresni, s hazajött, a nélkül, hogy Lenormande-ot látta volna.

Meg is feledkezett az egész dologról. Itthon első látogatásainak egyikét a grófi háznál tette.

A comtessek örvendeztek a viszontlátáson és legelső kérdésük is az volt, hogy meglátogatta-e Lenormande-ot?

— Igen! — felelt félig tréfásan az ifju báró, ki kényelmesebbnek találta a rövid igenlést, mintsem azt, hogy hosszasan mentegetőzzék.

— Nos, hát mit jóslt? — kérdék a grófnők nagy érdekeltséggel.

Eötvös már most — mint később maga beszélte — oly képtelenségeket akart mondani, hogy a grófnők maguk is észreveggyék, miszerint válaszaik nem egyebek körmönfont tréfánál.

— Először is azt jóslta, hogy atyám vagyoni-lag tönkre fog jutni, hanem én, saját érdemeim és szerencsém által, kedvező viszonyok közé jutok. —

Ez akkor a legképtelenebb állítások egyikének látszatott, miután Eötvös atyja, Magyarország tárnoka, rendkívül gazdag ember s elpusztíthatlan terjedelmű birtokok ura volt.

A comtessek nagyon pikánsnak találták a jóslat első részét s tovább kérdezősködtek:

— Hát még mit jóslt?

— Nos, nos, — folytatá Eötvös az előbbi humorral, — azt jóslta, hogy én minster leszek.

Ez még nagyobb abszurdum volt abban az időben: egy magyar ifjunak ministerségre gondolni akkor, midőn az ilyen polcot egyedül csak a Metternichek voltak hivatva elérni.

— Hát még? hát még? — kérdezők fölcsigázott érdekekkel a comtessek? — Mit jóslt Lenormande?

Eötvös véget akart vetni a kényelmetlenné váló dolognak, s röviden válaszolt:

— Azt jóslta, hogy utójjára is — fölakasztanak.

— Ah! — sóhajtoztak a grófhölgyek, és nem kérdezősködtek tovább.

Év év után mult el, bekövetkezett 1848, s b. Eötvös József nyilvános szereplésének tetőpontjára ért.

Régen elfeledte már a grófi családot, Lenormande-ot, midőn 1848 közepén egy szép reggel levelet kap a comtessek egyikétől, ki azóta régen férjhez ment, s kinek már hollétééről sem volt tudomása a bárónak.

Az aggodalmas levél körülbelül így hangzott:

„Báró ur! Bizonyára nem zavarnám önt bokros hazafiui teendői közt, ha másrészt honleányi kötelességemnek nem tartanám báró urat egy rég elmúlt eseményre figyelmeztetni. Emlékezik-e báró

ur Lenormande-ra és jóslataira? azt jósolta, hogy báró ur duszgazdag atyja vagyoniilag tönkre megy, s beteljesedett; azt jósolta, hogy báró ur miniszter fog lenni, s ön csakugyan elnyerte Magyarország kultusz-tárcáját; hanem jóslat Lenormande még valami harmadikat is. Ha elfeledte ön, emlékeztetem reá. Zivataros idők járnak, midőn a napnak eseményeit nem lehet előre kiszámítani. Báró ur, legyen ön óvatos, s fogadja mély honleányi üdvözlőmet, mellyel vagyok — N. grófnő.

A grófnők a jóslatot, melyet Lenormande-énak tartottak, valószínűleg másoknak is elmondák, s 1848-ban ajkáról-ajkra szállt az a monda, hogy Eötvösnek egy cigányasszony azt jövendölte, hogy föl fogják akasztani. A magyar kiadás Lenormandéból cigányasszonyt csinált.

Eötvös azonban — mint fönebb is említők — barátai előtt az egész jóslatot saját költeménye s ifjúkori tréfája gyanánt tünteti föl, de miután a tréfajóslat két első része oly csudálatosan beteljesedett, a báró még sem volt képes a harmadik pontra egész elfogulatlansággal gondolni.

S ki tudja, hogy ezen elfogultság nem játszott-e szerepet későbbi politikai pályáján, s nem volt-e befolyással azon tulovatottságra, mely eljárásait sokszor jellemezte?

Hetivásári tudósítás.

Gyula ápril 14. Az utak javultával s Szent-Györgynap közelében méltán népesebb, szebb piacot lehetett volna várni, mint ma volt, — mert a mai csak középszerűnek illik be.

A gabonás szekér öt-hat kivétellel, csekélyül terhelve, alig ment fel 210—215-re.

A finom tiszta búzából szekereken épen semmit, mutatókból is szerfelett keveset lehetett látni, — míg az egészen csekély és közönséges kenyérnek való búzából meglehetősen mennyiség érkezett, s épen kapóra, mert leginkább ezt keresték és vették a helybeli és szomszéd bihari községekből ide jött szegényebb sorsu fogyasztók.

A nehéz búzából eladás alig történvén, csak a tartási árat jegyezhetni, 10—10.50 krig, — míg vásáron kívül házaktól a 85 fontos 10 frtjával, a 84 $\frac{1}{2}$ fontos 9.80 krral kelt a hét folyamán.

A csekélyebb tiszta buza 7.60—8.50 krig, a téli nyomtatásu vonult és dohos 6.40—6.00 krig kelt köblönként.

Rozs nem volt. Köles 2 szekéren 8 köbölnyi, a szorult, vékony szemű piros 3.40 krral, a kásának alkalmasabb, nagyobb szemű, de tarka 3.60 krral kelt.

Árpa, kukorica mult heti árakon kelt, de kevés volt. Zab gyenge kelet mellett 3.20—3.60 krig kelt, de az ázott, nagyon csekély így se volt eladható, épen úgy, mint a nagyon hibás kukuricára rá sem néztek.

Szarvasmarha 110—115 db, Váradról hajtottak kereszt-túri kupeczek 24 sovány tehenet, de rozsvásárt láttak, most csak a székre való lévén kerestek.

A helybeli mészárosok darabonként 65—66 fton vettek fiatal jó husu meddő teheneket, melyekben 250—260 fnt hus volt, mint levágatás után kitudtam.

Ló 85—90 db volt. Feltűnt egy gyulai kisebb parasztagdának egy éves nyirott csikója, mely saját kancája ellése, idevaló Makai nevű parasztagda ménjétől, de a csikót rá is tartotta 130 ftra, míg a közönséges paraszti nyirott csikók 30—40 ftra voltak tartva.

A sertésvásár meglehetősen terjedelmű 700—750 drbra lehetett bizton becsülni apraját, nagyját. Kelendőség csekély volt. Feltűnően jól tartott és jó faju pálnapi 2 malac 18 fton kelt, — míg rossz faju és csekélyül tartott 8 hónapos süldő párját 13 fton adott oda egy falusi oláh.

Egy 7 szopós malacu két éves koca 51 fton, egy másik jobb faju szép 4 malaccal 45 fton kelt.

Halat 2 szekéren hoztak tarcsai szatócsok, — meglehetősen potyka volt jobbára. — Ezek 40—45 kron adták fontját, — míg helybeliek 3 drb 5 és 6 fontos süllő fontját 60, a csekély aprós potykáét 30, az apró keszegét 20 kron adták.

Bárány alig néhány db, jobbára igen aprós és sovány birkabárány volt, 2—2.40 kron kelt leginkább drbja.

Nád, ez a rég várt portéka is érkezett, néhány szekeren sarkad-keresztúriak hozták a komádi rétről, meg is vették az árat, — mert 13—15 frtig adták szekerenként, egy szekérteher pedig nem több 20 jó réti kévénél. — Jaj annak, ki nek még nádas épületei vannak e vidéken!

Széna sokkal kevesebb volt, mint a mult héten, 10—12 ftra tartogatták az 5—6 rudasnyi vén perjeszénát.

Tövis borona 14 szekéren igen sok érkezett, — ezért ára lejjebb ment, — a legnagyobb ökör után való jó borona sem kelt feljebb 3 ftnál, kivált már délfele, — a közönséges borona pedig 2.50 kron kapható volt.

Szén kevés volt, szekerenként 11—17 frtig kelt a mennyiség s minőséghez képest. Tüzifa épen kevés.

Krumplit, Tokaj vidékit egy csabai, Szeged vidékit pedig egy gyulai kupec hozott nagyobb mennyiségben igen szépet, — tetejes vékáját a nagyjának 1.30—40 kron, a középszeritjét 1—1.10 kron adták, s jó vásárt láttak. Sz. L.

Kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő:
Hajjós Ottó.

HIRDETÉSEK.

April 1-én török sorsjegyek, april 15. 1864., máj. 1. braunschweigiak május 15. magyar sorsjegyek jun. 1. 1864. 1839., török sorsjegyek, jun. 1. meiningeniak, aug. 1. török braunschweigi sorsjegyek.

A legjobbat és legajánlatraméltóbbat nyújtja
az általunk rendezett

Sorsjegytársaság

A) 52 db. sorsjegyre
melyek a legnagyobb nyereségekkel és évenként 23 húzással bírnak. — Ez áll a következő sorsjegyekből:

5 db. 100 frtos magy.	díjsorsjegyből főnyer.	250,000, 200,000 frt
1 db. 1/2 1839-ki Rothschild	"	300,000, 280,000 frt
20 db. braunschweigi 20 talléros	"	80,000, 50,000 tal.
5 db. 100 frtos 1864-ki	"	220,000, 500,000 frt
1 db. 400 frankos török	"	600,000, 300,000 frk
20 db. száz-meiningeni	"	40,000 forint

tehát majdnem minden hónapra 2—3 húzás esik.

Továbbá rendezünk sorsjegytársaságot:

B) 20 db. 3% 400 frankos török sorsjegyekre évenként 6 húzással, főnyereséggel 600,000 frank, legkisebb nyérő 400 frank aranyban és 1 db. 1/2 1839-ki Rothschild-sorsjegy.

C) 20 db. 100 frtos magyar díjsorsjegyekre, főnyereséggel 250,000, 200,000, frt stb. adómentes, havonkénti 6 frtos részletekben.

Az első 6 frtos részlet lefizetésével mindenki, a 20 résztvevő mindegyike, egy részletjegyet kap, melyen mindazon sorsjegyek foglalvák, melynek nyereiből a reá eső részt megkapja; a részletek letételével neki pedig:

A) 1 db. 50 frtos magyar sorsjegy, 1 braunschweigi, 1 százmeiningeni és egy részletjegy az 1839. Rothschild sorsjegyről.

B) 1 db. 400 frankos török sorsjegy, kamatai évenként 2 frank aranyban és egy részletjegy az 1839. Rothschild sorsjegyről.

C) 1 db. 100 frtos magyar díjsorsjegy eredetiben kézbesítetik. — **Mindenki egyenként minden egyes társaságba beléphet.** — Húzás jegyzékek minden húzás után ingyen küldetnek. — Vidéki megrendelések utánvétel mellett pontosan teljesítetnek.

27) 6—6 **Magaziner és Sterk**
váltóháza Pesten, Deák Ferenc-utca 7-dik szám.

Aug. 15. magy. sorsjegyek, sept. 1. 1864-ki okt. 1. török nov. 1. braunschweigi, meiningeni, nov. 15. magy., dec. 1. török 1864-ki, feb. 1. török braunschweigi, feb. 15. magy. mart. 1. 1864. meiningeni sorsjegy.

Mindennemű sorsjegyek egyenként részletfizetés mellett a legjutányosabban.

9—22

KELLER ÉS ZSITVAY

szervitater 6-ik szám.

PESTEN

szervitater 6-ik szám.

KÉSZ NŐI RUHÁK,
ÉS MINDENFÉLE FELÉLTŐK,

selyem és női divat-kelme raktárunkban

A legújabb selyem, gyapju és gyapot női divat-kelmék,

valamint több más női divat-cikknek dús választásában és lehető jutányos áron kaphatók.

Saját szabóműhelyünkben készítettnek ruhákat a legújabb divat szerint gyorsan, izlésteljesen és jutányos áron mellett.

Kelmeminták vidékre készséggel küldetnek, a megrendelések pedig kiküldetnek és gyorsan hajtathatók végre.

Lyoni selyem-kelmékből gyári raktár.

Árverési hirdetés. Néhai Geyer Ferenc árvái és örökösei javára Geyer Rudolftól lefoglalt Gyula városában, a nagy vásártéren fekvő gőzmalom helyiségén f. 1871. év ápril 21-én d. e. 9 órakor 1 drb gőzgép és a malomhoz tartozó összes szerkezet kövekkel, kerekekkel, szijakkal, a pitlézéshez megkivántató több rendbeli szitákkal és rostákkal együtt nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénz fizetés mellett elárvereltetik.

Gyulán ápril 4. 1871. 35)

Bandhauer György
kiküld. végrehajtó bíró.